

» Filius liberaverit, vere liberi eritis. » Liberos vos esse jactatis? « Omnis qui facit peccatum, servus est peccati¹. » Quanto ergo tutius homo servus esses hominis, quam perversæ cupiditatis? Illi tamen superbiendo humilem non receperunt. Vide oleastrum dignum inseri: Centurionem illum, non de Israëliticis, sed de Gentilibus: « Domine, non sum dignus, ut sub tectum meum » intres. » Et Dominus: « Amen dico vobis, non inveni » tantam fidem in Israël. » In oliva non inveni, quod inveni in oleastro. Ergo oliva superbiens præcidatur, oleaster humilis inseratur. Vide inserentem, vide præcidentem: « Propterea dico vobis, quia multi ab Oriente » et Occidente venient; » multus veniet oleaster inserendus in oliva: « Et recumbent cum Abraham et Isaac et » Jacob in regno cælorum. » Audisti quemadmodum oleaster humilis inseratur: audi quemadmodum oliva superba præcidatur: « Filii autem regni ibunt in tenebras exteriores, ibi erit fletus et stridor dentium². » Quare? Quia « Sui eum non receperunt. » Et quare insertus oleaster? Quia « Quotquot eum receperunt, dedit » eis potestatem filios Dei fieri³. »

V. Erige cor, genus humanum, respira in aura vitæ et securissimæ libertatis. Quid audis? quid tibi promittitur? « Dedit eis potestatem. » Quam potestatem? An forte unde inflantur homines, judicandi de capitibus humanis, ferendi sententias de innocentibus et nocentibus? « Potestatem, inquit, dedit eis filios Dei fieri. » Jam enim non⁴ erant filii, et fiunt filii; quia ille, per quem fiunt filii Dei, jam erat Filius Dei, et factus est filius hominis. Jam ergo et illi erant filii hominum, et facti sunt filii Dei. Descendit ad id quod non erat, quia

¹ Joan. viii, 33-36. — ² Matth. viii, 8-10. — ³ Joan. i, 12. — ⁴ Forte redundat, non.

aliud erat. Erige ergo spem. Magnum est quod tibi promissum est, et incredibile videtur, et quasi non posse aestimatur filios hominum fieri filios Dei. Sed plus pro illis factum est, quia Filius Dei factus est filius hominis. Erige ergo spem, o homo, pelle a corde infidelitatem. Incredibilius jam pro te factum est, quam quod tibi promissum est. Miraris si homo habeat vitam æternam? miraris si homo perveniat ad vitam æternam? mirare potius, quod Deus pro te pervenit ad mortem. Quid dubitas de promisso, tanto pignore accepto? Vide ergo quomodo te confirmat, quomodo promissionem Dei roborat: « Quotquot, inquit, receperunt eum, dedit eis » potestatem filios Dei fieri. » Qua generatione? Non illa usitata, non veteri, non transitoria vel carnali. « Non ex » carne, inquit, non ex sanguine, neque ex voluntate » viri, sed ex Deo nati sunt. » Miraris, non credis? « Verbum caro factum est, et habitavit in nobis. » Ecce unde factum est sacrificium vespertinum. Inhæreamus illi: nobiscum offeratur, qui pro nobis oblatus est. Sic enim vespertino sacrificio vita vetus interficitur, et diluculo nova oritur.

SERMO CCCXLIII 2.

De Susanna et Joseph: cum exhortatione ad castitatem.

I. DIVINÆ lectiones, et sancta oracula Dei, quæ insonuerunt auribus nostris, nidum faciant in mentibus

¹ Joan. i, 13, 14. — ² Alias 2, inter editos ex MSS. Carthusiæ majoris.

nostris : non volent et transeant , aut sedeant , et discedant ; sed aliquid pariant . Nam si « Passer invenit sibi » domum , et turtur nidum , ubi reponat pullos suos¹ ; » quanto magis passer verbum Dei et turtur misericordia Dei ? Audivimus de Susanna lectionem : ædificetur pudicitia conjugalis , et tam firmo fundamento innitatur muroque valletur , ut et insidiantes repellat , et falsos testes convincat . Remanserat casta mulier moritura , nisi adesset qui videbat , quod judicantes latebat . Conscripta sunt verba ejus , quæ habuit in paradiso , hoc est in viridario suo : quæ verba nullus hominum audivit , nisi soli duo , qui pudori uxoris alienæ insidiabantur ; et reluctanti falsum testimonium meditabantur . Illi soli audierunt quod dictum est : « Angustiae mihi undique . Si » enim hoc fecero , mors mihi est ; si autem non fecero , » non effugiam manus vestras . Melius est autem mihi » manus vestras non evadere , quam in conspectu Dei » peccare² . » Contemnebat quod audiebat , quia timebat quem non videbat ; cujus tamen divinis oculis erat ipsa conspicua . Neque enim quomodo illa Deum non videbat , sic non videbatur a Deo . Videbat Deus quod ædificabat , inspiciebat opus suum , habitabat templum suum , ibi erat ipse , insidiantibus respondebat . Nam si castitatis dator deseruisset , castitas interiisset . Ait ergo : « Angustiae » mihi undique . » Sed et expectabat eum , qui eam salvam faceret a pusillanimitate et tempestate falsorum testimonium , tanquam ventorum malorum . In illis tamen ventis et fluctibus naufragium castitas non fecit ; quia Dominus gubernavit . Clamatum est , ventum est , processum est : pervenit causa ad iudicium . Domus Susannæ crediderat contra dominam senioribus falsis : et quamvis anteacta illæsa et immaculata vita idoneum videretur pudicitiae

¹ Psal. lxxxiii, 4. — ² Dan. xiii, 22.

testimonium perhibere ; illis tamen irreligiosum videbatur senioribus non credere . Nullus talis sermo unquam sonuerat de Susanna . Illi ergo falsi testes ; sed noti Deo . Aliud credebat domus , aliud videbat Dominus : sed quod videbat Dominus , homines nesciebant , senioribus recte credi videbatur . Ergo moriendum erat : sed si caro moreretur , castitas coronaretur . Affuit Dominus precanti , exaudivit quam noverat : non deseruit ne moreretur , cui subvenit ne adulteraretur . Excitavit Dominus Spiritum sanctum Danielis adhuc novelli ætate , sed robusti pietate . Quia ergo erat in eo propheticus Spiritus , continuo nequissimorum seniorum vidit fallaciam . Sed quod ille intuebatur , providendum erat quomodo cæteris monstraretur . « Falsi , inquit , testes sunt , redite in iudicium . » Sed quod falsi essent , ille noverat , cui propheticus Spiritus revelaverat : docendi erant , qui nesciebant . Ergo si iudices docendi , testes procul dubio convincendi . Convincens ergo eos , intendens falsitatem testimonii , quam ipse jam noverat , jussit eos ab invicem separari . Interrogavit singulos : unam enim concupiscentiam habere ambo potuerunt , sed unum consilium meditari non potuerunt . Interrogatus est unus , sub quam arborem comprehendisset adulteros ; respondit : « Sub lentisco . » Interrogatus est alius ; respondit : « Sub ilice . » Dissonantia testimoniorum patefecit veritatem , liberavit castitatem .

II. Et castitas quidem , fratres , sicut jam dixi , liberaretur et coronaretur , etiam si caro quandoque moritura , illo iudicio moreretur . Morituri enim sumus omnes : nec agit quisquam qui cupit evadere , ut mortem auferat ; sed ut differat debitum . Hoc omnes tenet , hoc omnes reddituri sumus , quod de Adam traximus ; et quod mori nolimus , ab exactore hujus debiti non securitas datur ,

sed dilatio postulat. Susanna ergo religiosa mulier et pudica conjux, erat utique quandoque moritura: et ipsum quandoque si tunc esset, pudicitiae quid obesset, dum caro conderetur sepulcro, et castitas redderetur Deo, coronaretur a Deo? Putatis enim, fratres, tanquam ad magnum meritum pertinere, si falsi testes non praevalent adversus innocentem? Non est magnum meritum, si non praevaleat falsum testimonium adversus innocentem. Magnum meritum esset, si adversus Dominum non praevaluisset. Ipse autem Dominus noster Jesus Christus per linguas falsorum testium est crucifixus. Sed ipsi quidem falsi testes ad horam praevaluerunt, resurrecturo quid nocuerunt? Exemplo itaque suo Dominus Deus noster in carne sua, in infirmitate sua, et in forma servi, quam suscepit ad liberandum servum, ad quaerendum fugitivum, ad redimendum captivum, solvendum vinctum, faciendum de servo fratrem; ad hoc veniens in forma servi demonstravit servo exemplum, ne falsos testes perhorrescat; et cum creduntur, non timeat. Possunt enim facere malam famam; sed non possunt interficere conscientiam puram. Liberati sunt tres viri de camino ignis ardentis¹, affuit Deus eorum, deambulerunt inter ignes innoxios, circum ardentem et non urentem, et in ipsa deambulatione laudes dixerunt Deo, et illaesi sicut missi fuerant, evaserunt; affuit ergo Deus eorum: numquid defuit Deus Machabaeorum²? Illi evaserunt, illi mox arserunt: utrique tentati, hi carne consumpti, hi carne illaesi; sed utrique coronati. Ut evaderent flammam tres viri, Nabuchodonosor praestitum est, ut crederet in Deum eorum. Nam qui eos potuit in manifesto liberare, potuit et in occulto coronare. Sed si illos in occulto coronasset, regem qui saevierat, non libe-

¹ Can. xix, 14. — ² Mach. ii, 7.

rasset. Salus corporis illorum, salus animae facta est illius. Illi Deum laudando evaserunt, sed praesentes ignes: ille in Deum credendo evasit, sed aeternas gehennas. Plus ergo illi, quam illis, praestitum est. Antiochus autem non erat dignus, cui talia praestarentur, a quo Machabaei torquebantur: ideo illis igne tormentisque consumptis, exultavit: sed « Qui se exaltat, humiliabitur⁴. »

III. Qui ergo liberavit Susannam mulierem castam, conjugem fidelem a falso testimonio seniorum, ipse liberavit et virginem Mariam a falsa suspicione mariti sui. Inventa est ergo virgo illa praegnans, ad quam vir non accesserat⁴. Uterus quidem foetu intumuerat; sed virginalis integritas manserat. Seminatorem fidei fide conceperat, Deum in suum corpus assumpserat, qui ejus corpus violari non permiserat: marito tamen tanquam homini venit in suspensionem. Aliunde esse credebatur, quod de se non esse sciebat, et ipsum aliunde adulterium suspicabatur. Ab Angelo corrigitur. Quare dignus fuit ab Angelo corrigi? Quia non in illo erat malivola suspicio: quales Apostolus dicit malivolas suspensiones nasci inter fratres². Malivolae suspensiones sunt calumniantium, benevolae suspensiones sunt gubernantium. Licet cuiquam de filio male suspicari; sed de filio non licet calumniari: utique suspicaris malum; sed optas invenire bonum. Qui benevole suspicatur, vinci cupit: tunc enim bene laetatur, quando falsum inventum fuerit, quod male suspicabatur. Talis erat Joseph circa conjugem suam, cui corpore non erat mixtus, sed tamen fide jam fuerat copulatus. Venit ergo et virgo in falsam suspensionem: sed sicut pro Susanna affuit in Daniele Spiritus, sic pro Maria affuit Angelus. Ad Joseph inquit Angelus: « Noli timere accipere Mariam » conjugem tuam: quod enim de ea nascitur, de Spiritu

⁴ Luc. xviii, 14. — ² Matth. i, 19. — ³ 2 Tim. iv, 4.

» sancto est¹. » Ablata suspicio est, quia inventa redemptio est.

IV. Gaudebant paulo ante conjugatae ad Susannam, gaudeant virgines ad Mariam: utraque teneant castitatem, illae conjugalem, illae virginalem. Utraque enim castitas habet apud Deum meritum: etsi virginalis major est, conjugalis minor; tamen utraque grata est Deo, quia donum est Dei. Ad vitam aeternam omnes perveniunt; sed in vita aeterna non omnes eundem honorem, eandem dignitatem, idem meritum comparant. Sic erit vita aeterna et regnum Dei, quomodo, similitudinis causa, quod dicimus caelum. In caelo sunt omnia sidera: sic et in regno Dei omnes erunt boni fideles. Vita aeterna par erit omnibus: non enim ibi alius plus vivit, alius minus; quando omnes sine fine victuri sumus. Ipse est denarius quem accepturi sunt operarii, sive qui in vinea mane laboraverunt, sive qui ad horam undecimam venerunt²: denarius ille vita aeterna est, quae omnibus par est. Sed intuemini caelum, recordamini Apostolum: « Alia corpora coelestia, » et alia terrestria; alia gloria solis, et alia gloria lunae, » et alia gloria stellarum; stella enim a stella differt in gloria: sic et resurrectio mortuorum³. » Ergo unusquisque, fratres mei, pro dono quod accepit, certet in hoc saeculo, ut gaudeat in futuro. Conjugatus es? Inferior vita est, inferius praemium spera; aeternum tamen regnum non despera. Praecepta tibi conjugalia retinenda sunt. Quid enim, quia uxorem habes, non te debes agnoscere peregrinari in hoc mundo, moriturum non te debes cogitare, exiturum de lecto voluptatis? et vide quo utcumque pergas, ad tormentum calamitatis, an ad praemium aeternitatis. Cogita ergo, serva quod accepisti, ferto sarcinam tuam: quia levis est, si diligis; gravis, si odisti. Non enim

¹ Matth. i, 20. — ² Id. xx, 9. — ³ I Cor. xv, 40, 41.

frustra Dominus ait, aut vere cum hoc ait, solis continentibus loquebatur: « Venite ad me omnes qui laboratis » et onerati estis, et ego reficiam vos. Tollite jugum meum » super vos, et discite a me quia mitis sum et humilis » corde, et invenietis requiem animabus vestris⁴. » Non carnibus vestris, sed animabus vestris. « Jugum enim » meum lene est, et sarcina mea levis est: » levis amanti, gravis neganti. Jugum Domini in cervicem sumpsisti? Lene est, si bene conaris; asperum, si reluctaris. Circumstant tentationes conjugalem vitam. Numquid enim ista Susanna ideo non tentata est in ipsa pudicitia, quia marito erat conjuncta? Numquid hae solae in hac parte non tentantur, quae viris copulantur? Ecce Susanna uxor aliena erat, maritum habebat: tamen tentata est, fluctuavit in tempestate. « Angustiae, inquit, mihi sunt undique. » A falsis enim testibus timuit mori: sed a Deo judice vero timuit penitus mori. A falsis enim testibus ad tempus moreretur: a judice Deo in aeternum puniretur. Appendit, elegit: prius timuit, et appendit; appendit, et elegit; elegit, et vicit. Docuit foeminas conjugatas religiosas, tentatori resistere docuit, pugnare docuit, laborare docuit, adjutorium implorare docuit.

V. Si de foemina tentata Scriptura testis est, numquid viros deseruit? numquid eis exemplum imitationis deesse permisit? Intuebamur Susannam tentatam a viris concupiscentibus ejus corruptionem, intuebamur certantem, Lectio illa theatrum nostri cordis erat, athletam Dei pudicum spiritum expectabamus, certantem adversarium videbamus, de victo cum victrice triumphemus. Habent exemplum suum religiosae conjuges, habent quod imitentur. Deo debeant, quod servant, non homini: tunc enim servant, si Deo debeant; tunc servant, si illi debeant,

⁴ Matth. xi, 28, 29.

qui videt quod servant, quod etiam maritus non videt. Sæpe enim absens est maritus, semper est præsens Deus: et aliquando, quia homo est maritus, suspicatur falsum; tunc oret mulier pro marito suo suspicante falsum; oret ut ille salvetur, non ut ille damnetur. Falsa enim viri suspicio non claudit oculos Dei. Illius conscientia nuda est coram illo, qui creat eam. Ipse enim ad tempus oppressam liberat in æternum. Sed oret pro marito, et det operam non solum habere bonam vitam, sed etiam illæsam famam. Bonam enim vitam ipsa pudicitia liberat, ne damnetur: bona vero fama alios liberat, ne falsum suspicando labantur, et forte in peccatum decendant, dum quod non vident judicant: sicuti iudices isti ceciderunt, et Daniel sanctus, imo per Danielelem Dominus, magis illos iudices, quam Susannam, ab interiore morte liberavit. Liberavit enim illam, ne ad tempus damnaretur: liberavit autem illos, ne male iudicando et innocentem damnando, in æternum supplicium caderent ejus iudicis, quem nemo potest corrumpere, a quo nemo se potest abscondere.

VI. Dicebam ergo de viris, quia nec ipsi sine exemplo dimissi sunt. Viri casti, viri timentes Deum, viri quibus sufficiunt conjuges suæ, viri qui non violatis, quod vobis violari non vultis; viri qui fidem, quam exegistis, reddidistis; expectate et vos me commemorante, quod expectabant uxores vestræ lectore recitante. Nec vos sine exemplo Scriptura divina dimisit. Illæ Susannam audiebant, et in ea vincente gaudebant: vos Joseph attendite; non illum Joseph, cui desponsata fuerat virgo Maria, quæ peperit Christum, nam ille suspicione tentatus est, et ab Angelo mox sanatus est. Alium Joseph sancta Scriptura testatur, quem tentavit impudica¹: amavit pulchrum non casta, sed perversa mente, ubi oculos non habebat, ubi

¹ Gen. xxxix, 12.

videretur spiritualis et invisibilis pulchritudo; quem amabat pulchrum, nolebat castum. Amavit alienum, amavit servum viri sui: sed fidem servantem domino suo non amavit. An putas amavit illum, an potius se? Ego puto quia nec illum, nec se. Si enim illum amabat, quare volebat perdere? Si se amabat, quare volebat perire? Ecce probavi quia non amabat. Veneno libidinis ardebat, non flamma charitatis lucebat. Sed ille noverat videre, quod illa non noverat. Pulchrior erat intus, quam foris; pulchrior in cordis luce, quam in carnis cute; quo illius fœminæ oculi non penetrabant, ibi ipse sua pulchritudine fruebatur. Intuens ergo interiorem pulchritudinem castitatis, quando illam maculari, quando violari illius fœminæ tentatione permetteret? Amabat illa; sed amabat et ille: et plus erat quod amabat ille, quam quod amabat illa; quia videbat ille, quod non videbat illa.

VII. Si vis videre quomodocumque spiritalem pulchritudinem pudicitiae, si habes ad illam qualescumque oculos, exempli gratia aliquid tibi propono: ipsam amas in conjuge tua. Noli ergo odisse in aliena, quod amas in tua. Quidnam amas in tua? Utique castitatem. Hanc odisti in aliena, quam amas in tua: hanc odisti in aliena, cum qua concumbendo ejus vis perdere castitatem. Quod amas in tua, hoc vis interficere in aliena? Quod amas in tua, hoc vis perdere in aliena? Quomodo habebis orationem pietatis, homicida castitatis? Serva ergo in aliena, quod servari cupis in tua: ipsam castitatem potius dilige, quam carnem. Sed forte existimas te amatorem esse carnis uxoris tuæ, non castitatis. Sordida quidem cogitatio; sed non te dimitto sine exemplo. Ego enim puto quod castitatem plus ames in conjuge tua, quam carnem. Sed ut te absolutissime ostendam amatorem esse castitatis magis quam carnis, hanc amas in filia tua. Quis homi-

num est, qui non filias suas **castas** esse velit? quis hominum est, qui non filiarum suarum congaudeat castitati? Numquid et ibi carnem amas, numquid concupiscis corpus pulchrum, ubi exhorrescis incestum? Ecce probavi te amatorem esse castitatis. **Si** ergo amatorem castitatis ostendi te, quid te offendisti, **ut** non illam ames in te? Ecce habes compendium, ama **in** te, quod amas in filia tua: ama hoc in uxore aliena; quia **et** filia tua uxor erit aliena. Ama ergo et in te castitatem. **Si** uxorem alienam amaveris, non continuo habebis: si castitatem amaveris, mox habebis. Ama ergo castitatem, ut **habeas** aeternam felicitatem.

VIII. Sed forte tentaberis, amabit te mulier impudica; inueniet te in solitudine, **conabitur** extorquere complexum; si renueris, minabitur infamando supplicium. Hoc seniores falsi Susannae fecerunt, hoc uxor domini sui fecit sancto Joseph. Sed attendite illum, quem attendit et Susanna et Joseph. **Num** quia nullus testis est, Deus ibi non est? Ejus oculos noluit offendere Joseph, oculos Domini sui praesentis. Noluit impudicae mulieri ad concubitum illicitum consentire. Repulit concupiscentiam alienam, amplexus est pudicitiam suam. Fecit tamen illa, quod minata est: mentita est viro; credita est a suo marito. Adhuc patiens Deus. Traditur Joseph in carcerem; custoditur tanquam reus, a quo non est offensus Deus: sed nec ibi defuit Deus, quia ille non erat reus. Affuit Dominus Joseph patienti: quod non cito subuenit, ad majora praemia distulit. Laetificavit merito, quem exercuit supplicio. Debit enim sanctus ipse Joseph pro ipsa pudicitia aliquid etiam durum pati, hoc est, amarum. Si ipsam impudicam mulierem forsitan amaret, pro illa paratus esset dura perpeti: et illa amorem suum erga se non probaret, nisi propter illam talia molesta vel dura toleraret, et charitati, imo non charitati, sed malae cu-

piditati, vicem redderet. Exardesceret illa in illum vicissim, quia videret eum tanto amore suo inardescere, ut propterea non recusaret quaecumque supplicia tolerare. Si hoc pro impudica, quanto magis pro ipsa pudicitia? Bene ergo aliquando Deus differt adiutorium suum; ut probet hominem, ut exerceat hominem, ut ipse sibi homo innotescat. Nam Deum nihil latet.

IX. Hoc ergo monuerim Charitatem Vestram, fratres, ut ante omnia concupiscentiis carnalibus et gaudiis saecularibus et vanae pompae et volaticae, vaporique vitae hujus praesentis praeponeatis decus et pulchritudinem sapientiae, praeponeatis dulcedinem suavitatemque sapientiae, praeponeatis decus pudicitiae, pulchritudinem castitatis. Haec omnia abscondita sunt in thesauro coelesti, nudae coram oculis Dei gemmae sunt istae pretiosae, multum lucent; si oculos habetis, videtis. Diversis ergo et illicitis delectationibus ista praeponeatis, et si tentatio usque accesserit, ut etiam molestiam patiamini, fratres mei, quis non patiat propter sacculum suum, quis non patiat pro agro suo, pro uno lapide limitis agri sui? Si pro his rebus patiamini, quas non habetis in potestate, quandiu vultis, retinere, et quibus vultis, dimittere; sed saepe amittuntur, cum vivimus, saepe post mortem nostram ab eis, quos odimus, possidentur; si pro his bonis, (si tamen dicenda sunt bona, quae non faciunt bonos,) tanta mala homines aequo animo patiantur: pro fide quare pigri sunt, pro thesauro coelesti quare timidi sunt? pro illis divitiis, quas nec naufragia nobis possunt auferre? Justus enim naufragus evadit dives et nudus.

X. His divitiis plenus erat sanctus Job: omnia uno ictu perierant; nihil in domo ejus remanserat, quibus paulo ante opulentus videbatur, subito mendicus, in stercore a capite usque ad pedes vermibus scatens. Quid ista

miseria miserius? quid interiore felicitate felicius? Perdiderat omnia illa, quæ dederat Deus: sed habebat ipsum, qui dederat omnia, Deum. « Nudus, inquit, exivi de utero » matris meæ, nudus revertar in terram: Dominus dedit, » Dominus abstulit; sicut Domino placuit, ita factum est: » sit nomen Domini benedictum¹. » Certe pauper est, certe nihil habet? Si nihil remanet, de quo thesauro gemmæ istæ laudis Dei proferebantur? Postea usque ad carnem tentator accessit: omnibus sublatis tentatricem mulierem reliquit. Evam dimisit; sed Adam ille non fuit. Et ibi qualis inventus est? quomodo respondit uxori blasphemiam suggerenti? « Locuta es, inquit, tanquam » una ex insipientibus mulieribus. Si bona suscepimus » de manu Domini, mala cur non toleramus²? » O virum putrem et integrum! o foedum et pulchrum! o vulneratum et sanum! o in stercore sedentem, et in caelo regnantem! Si amamus, imitemur; ut imitemur, laboremus; et si in labore subdeficimus, adjutorium imploremus. Adjuvat certantem qui certamen indixit. Non enim sic te Deus expectat certantem, ut populus aurigam: clamare novit, adjuvare non novit. Non sic te Deus expectat certantem, ut agonista³ expectat athletam: coronam fœneam parat, vires subministrare laboranti non novit; nec enim potest, homo enim est, non Deus. Et forte dum expectat, plus laborat sedendo, quam ille luctando. Nam Deus quando expectat certatores suos, adjuvat eos invocatus: nam ejus athletæ vox est in Psalmo: « Si dicebam: Motus » est pes meus, misericordia tua, Domine, adjuvabat » me⁴. » Non ergo simus pigri, fratres mei: petamus, quæramus, pulsemus. « Omnis enim qui petit, accipit, » et quærens inveniet, et pulsanti aperietur⁵. »

¹ Job. i, 21. — ² I. i, 10. — ³ Forte agonotheta. — ⁴ Psal. xciii, 18. — ⁵ Matth. vii, 8.

SERMO CCCXLIV¹.

De amore Dei, et amore sæculi.

I. AMORES duo in hac vita secum in omni tentatione luctantur, amor sæculi, et amor Dei; et horum duorum qui vicerit, illuc amantem tanquam pondere trahit. Non enim pennis aut pedibus, sed affectibus venimus ad Deum. Et rursus non corporeis nodis et vinculis, sed contrariis affectibus terræ inhæremus. Venit Christus mutare amorem, et de terreno facere vitæ cœlestis amatorem: homo propter nos factus, qui nos homines fecit; et assumens hominem Deus, ut homines faceret Deos. Hic propositus nobis agon, hæc lucta cum carne, hæc lucta cum diabolo, hæc lucta cum sæculo. Sed fidamus, quoniam ille qui hoc certamen indixit, non sine adjutorio suo spectat, nec de viribus nostris ut præsumamus hortatur. Qui enim de viribus suis præsumit, utique quia homo est, de viribus præsumit hominis: et « Male » dictus omnis qui spem suam ponit in homine². » Hujus pii et sancti amoris flamma ardentem Martyres, fœnum quidem carnis robore mentis arserunt; ipsi autem integri in spiritu ad eum, quo accensi sunt, pervenerunt. Præstabitur tamen ipsa contemnti carni honor debitus in resurrectione mortuorum. Ideo enim seminata est in contumelia, ut resurgat in gloria.

II. Hoc amore accensis, vel potius ut accendantur,

¹ Alias 31 ex Sirmonianis. — ² Jerem. xvii, 6.